

ВЕЛИЧКА НАСТРАДИНОВА ЗАВРЪЩАНЕТО НА ОДИСЕЙ

chitanka.info

В един хубав ден... Впрочем денят беше хубав около Средиземно море, където щеше да стане това, което стана, а в Англия валеше обичайният дъжд, да не говорим за Гренландия, където бушуваха невероятни ледени бури.

И тъй, в този хубав ден хората, на които това им беше работата, забелязаха да се приближава към Земята странно тяло. За минути бяха проведени междуконтинентални съвещания как да се постъпи с неизвестното тяло, но докато се вземе решение да бъде ли то унищожено или не, нищо неподозиращото тяло спокойно кацна на края на Баалбекската тераса. Държането му беше явно миролюбиво.

Начаса хеликоптери от всички страни се устремиха към Баалбекската тераса. Когато първият закръжи над огромните каменни блокове, гласът на пилота заекна от изумление:

— Коменданте, там долу това яйце се отваря и от него се люпи някакъв тип. Човек? Но да! Човек. Протяга се, като че ли дълго време е стоял неподвижно. Облекло? Дявол знае! Според мен той просто... е гол. Да слеза ли? Е, сигурно е опасно, но най-накрая нали все някой трябва да го свърши? Кацам. Ще опитам да вляза във връзка с него. Други нареждания? Да, ще предам всичко. След мен са момчетата. Фотокамерата ми е в ред.

И така пилотът, нехайно до безстрашие момче (забележете — не „безстрашен до нехайство“), се приближи на двајсетина метра от космическия гост, който с удоволствие се протягаше под слънцето, и викна:

— Ей, кой сте вие?

Онзи засмяно и лениво отговори нещо, което за най-голямо свое учудване пилотът разбра. А след като разбра, още повече се учуди. Защото „онзи“ говореше на старогръцки език, а нашият любезен познайник пилотът — бе изучавал четири години тоя труден и неприятен предмет в частния лицей на Хектор Икономиди, където го бяха пратили по желание на баба му — гъркиня. И тъй пилотът успя да чуе:

— Ти кой си?

Половин минута след като се съвзе, забравеният старогръцки, примесен с порядъчна доза новогръцки (дар от бабата и Хектор Икономиди), изплува в съзнанието му и той отвърна:

— Аз съм пилот. А ти?

— Аз съм Одисей от Итака. Елада.
— Моля без шеги. Гърция не пуца космически кораби.
— А защо?
— Как защо? Защото няма възможности.
— Говориш някакви неразбираеми думи. Кой те е учил? Или може би си роб? От коя страна те купиха?
— Отникъде не са ме купили и не съм роб.
— А какъв си? И кой ти даде да яздиш това великанско водно конче?
— Какво, какво!?
— Май че трудно ще се разберем. Изглежда, не си достатъчно развит. Много трябва да ти се обяснява. И затова да започнем отначало.
— Момент, момчетата да включат и резервните магнетофони. Готово. Почвай.
— Родих се в Итака от царя Лаерт и царица Антиклея и се наричам Одисей.
— Извинявай, но без литературни отклонения, ако може.
— Момко, ще позволиш ли да говоря или не?
— Добре де, казвай!
— Извърших много подвизи и слепият старец ги възпя. А когато дойде краят на земните ми дни, боговете не ме отпратиха в Елисейските полета, както другите герои, а ме дадоха отново на Цирцея, за да ме възкреси и направи безсмъртен. Всичко това е описано подробно в поемата „Телегония“. Дотук хорските писания свършват и започват най-великите ми и от никого незнани подвизи...
— Момент. Коменданте, слушате ли? А, не разбирате. А аз разбирам що-годе. Позволявам си един съвет — изкопайте по някакъв начин някой, който знае старогръцки, за да се оправи по-добре от мен в тая галимация... Този тук говори, че е Одисей. Онзи, онзи — от „Илиадата“. Не ми изглежда луд, по-скоро... се подиграва... Да, ще продължа... Господин Одисей, по-нататък, моля.
— Как ме нарекохте?
— Господин.
— Какво е това?
— Хм, хм, любезност... хм... значи нещо като „господарю“.
Общоприето е.

— Значи сега всички са господари? Забавно. А ти с кого говореше? С някого от боговете?

— Ха, това оставаше! Бог! Шкембестото старче с червения нос! Ах, простете, коменданте, забравих, че слушате... Господин Одисей, аз говорих със своя началник, схващате ли, нещо като вашия Агамемнон, ако, разбира се, не ме мамиш и разиграваш.

— Да мамиш и разиграваш е нещо добро, умно. А да измамиш враг е добродетел и голямо изкуство. Аз съм хитър и неуморим в измамите. Известен ти е Троянският кон, нали? Е, боговете оцениха хитростта ми и умението ми да се справям с всяко положение. В същност цялата „Одисея“ е била едно изпитание, за да се уверят боговете в изключителните ми способности, преди да ми поверят най-славния подвиг, предопределен за човек — странствуването из небето. Когато ме възнесоха на Олимп, в двореца на боговете цареше униние. Гръмовержецът предчувствуваше края си. „Само ти, многоопитни Одисее, можеш да ни спасиш“ — каза. И ми обясни божественото битие. Разбира се, че боговете, и още бабата и дядото на Мълниеносеца — Уран и Тита, която после нарекли Гея, заедно с Басилея, Хиперион, Рея, Кронос, Порфирион, Агрий и още доста в незапомнени времена се били преселили на Земята отнякъде. И дълго мъдрият Уран властвувал мирно над достойните атланти, но когато разбрал, че Кронос се готви да го детронира, изпратил към прародината на боговете атлантската царица... ех, как ѝ беше името... в едно димящо и гърмящо гърне да съобщи за предстоящия преврат, но царицата не се върнала. Уран бил детрониран, на прах и пепел станала могъщата Атлантида и океанът я залял. Кронос станал цар, но и той не избягнал съдбата си и бил съборен от своите деца, родили се тук, на Земята, провождани от Зевс. А сега самият Гръмовержец чакал рождението на този, който щял да го низвергне. Идела гибелта на всички богове и аз трябвало да търся помощ, за да не се стигне до такъв печален край. За тази цел Хефес вече бил изковал димящо яйце. Атина надарила яйцето със способността да лети. Оставало само аз да вляза в него, да отпътувам натам, отдето дошли някога боговете, и да предам една неголяма, излята от неизвестен метал тръба. Щял съм да пътувам около хиляда и петстотин години нататък и още толкова — обратно. И Зевс се надяваше, че ще получи помощ не по-късно от

хиляда години след това. Та, моля, кажете на главния олимпийски жрец да съобщи на Зевс, че съм се върнал.

— Момент, коменданте, този тук приказва дявол знае какво. За богове, космически пътешествия отпреди три хиляди години, бил ходил някъде по дяволите и се връщал. Изпратил го Зевс. Оня, да, същият, от Илиадата, дето гърми на Олимп, дявол го взел... Извинете, коменданте, наистина ругая, но поставете се на мое място... Да, добре. Да, да. Слушайте, господин Одисей, моят началник ще ви свърже с вашия Зевс, само че трябва да изчакате карантинния период. Сега ще дойдат да ви вземат. Всичко ще се уреди, само малко търпение! Може да поспите час-два...

— А, изчаквате благоприятно разположение на звездите? Или жертвоприношението не е готово? Добре. Ех, че ще е чудесно да си поспя под нашето старо добро слънце! Дано Хермес ми доведе красиви сънища. Заслужавам си ги.

И Одисей се излегна на един напечен камък и заспа като новороден.

В това време целият учен свят на планетата едва не изпадна в умопомрачение.

Шест професора по класическа филология бяха изтръгнати от класическото си спокойствие и заедно с щаб от всякакви специалисти и електронни устройства заумуваха над магнетофонните откровения на тъй наречения Одисей. Установи се, че старогръцкият му език е безупречен, логичният строеж на изреченията не предизвикваше съмнение.

Междувременно учените космолози (те в същност бяха единствените, които по-спокойно гледаха на тая тревога) пушеха пури и разменяха мнения.

Със светкавична бързина бяха подготвени карантинни помещения. Свръхзвукови самолети и тромави хеликоптери се насочиха към местопроизшествието, натъпкани с всевъзможни учени. Ревът им не смути блажения сън на скитника между звездите, стана нужда внимателно да го събудят и отведат, все още сънен. Той спа и в самолета.

Край „яйцето“ останаха няколко дузини делови люде, за да го фотографират, филмират и накрая да приберат и него в търбуха на един

въздушен гигант, за да го отправят със съответния ескорт там, където му бяха определили място.

Благодарение на господата журналистите събитието не можа да бъде скрито до пълното му изясняване. Статиите за летящите дискове бяха заместени с новата сензация и на Одисей се наложи да разговаря с учените посредством телевизията още на другия ден. Той се прозяваше, настояваше да го оставят да се наспи и от време на време употребяваше думи, които не бяха записани в паметниците на старогръцката литература, вероятно по естетически съображения. Специалистите езиковеди обогатяваха старогръцкия речник, химиците — познанията си относно неизвестни сплави (изследваха металическия корпус на „яйцето“), а астрономите усилено търсиха някаква невзрачна звезда от нищожна величина, наречена от Одисей Слънцето на Мойра, която според него била целта на пътуването му.

На следващия ден царят на Итака се оживи видимо, когато стана дума за пътешествията му. Изглежда, доставяше му удоволствие да гледа смаяни физиономии на видеофонен екран.

Говореше за оранжеви двойни слънца, понесли вихрени гриви на милиони стадии след себе си, за техните опалени спътници, за комети като разперени паунови опашки, за тихи зъзнеци планети, които напразно обикалят немощни звезди, просейки малко топлинка, за ята метеори, коварно дебнещи пътника, за кервани от астероиди.

Но тези, които му задаваха въпроси, се интересуваха само от едно: има ли „там някъде“ живот.

— Ами да! — отвърна Одисей. — Но да не ви дават боговете да се срещнете с такъв живот! Какви ли не изчадия се намират по небето. Например на около шестстотин години път оттука има една отвратителна жалка планета, закачена за някакво хилаво слънце, която ми се стори безобидна — по повърхността ѝ сякаш се люлееше безбрежен океан, но щом я доближих, забелязах, че там се блъскаха някакви огромни мехури. Внезапно един от тях подскочи и се опита да глътне моя кораб, но когато Атина и Хефес правят нещо, те знаят как да го построят. Корабът проби мехура. Той се пръсна на трептящи парцали. Тези парцали тутакси бяха глътнати от други мехури, които се вдигнаха вкупом и хукнаха да ме гонят, за щастие бяха безкрайно бавни. Та не ви съветвам, ако ви се случи път натам, да спирате на тая проклета топка. Аз я кръстих Хидра, защото боговете не ми казаха

името ѝ. А между другото, кога ще говоря със Зевс? Добре, ще почакам. Друг път ми се случи да мина край колосални фунии, разселени на колосално кълбо. Те изпускаха някакви невероятно красиви зигзаговидни стълбове пушек, които насмалко не ме погубиха. Това кътче се намира на около 780 години път оттук. Не ви съветвам да се отбивате и в тоя оазис. А впрочем веднъж срещнах една истинска красавица, с бели планини, но движение по нея не забелязах, със зелени морета и жълто-багрени равнини. Възможно е обитателите ѝ да са твърде дребни. В повечето случаи планетите са скучни сиви и черни кълба, а слънцата — това е вече красота, да не говорим за кометите...

— А Мойра? Как изглеждаше Мойра?

Одисей съжалително поклати глава:

— За мое прискърбие Мойра я нямаше.

— Как тъй я нямаше? Сигурен ли сте? Как определите местонахождението ѝ?

— Атина ми беше изтъкала златна паяжина. Ако ахатовият паяк на нея се отклоняваше от центъра, значи отклонил се бях и аз. Това ставаше, когато изкривявах пътя, за да видя нещо по-отблизо. Щом вземах върната посока, паякът изпълзяваше в средата. Когато достигнех Мойра, паякът щеше да запее благозвучна песен. И ето, паякът запя, а пред мен нямаше никаква Мойра. Имаше само облаци прах, през които прозираше едно самотно слънце. А паякът пееше благозвучен пеан и аз помислих, че след като боговете понякога са невидими, то не е изключено да се реят из тези облаци, и изхвърлих тръбата през предназначения за това отверстие. Но никой не я пое и тя последва яйцето като изоставено кученце. След като се повъртях и се наслушах на паяшкото пеене, реших да се връщам. Обърнах кораба към Земята, паякът млъкна и зае мястото си в центъра. А тръбата ме следваше и затова си я прибрах. (Тръбата отпосле създаде голяма работа на учените.) Явно боговете бяха напуснали Мойра и я бяха разрушили.

— А как виждахте всичко това, за което разказвате, вашето „яйце“ е непрозрачно.

— Във вълшебния кристал на Атина. Трябва да разгледате добре яйцето. Кристалът е свързан чрез тънък лъч с повърхността. Лъчът вижда, кристалът уголемява.

— Не страдахте ли от скука по дългия път?

— Какво е това „скука?“

На въпроса дадох друга модификация:

— Какво правехте в космическия кораб?

— Разглеждах звездите, а когато нямаше такива наблизо, спях. За един безсмъртен не е нищо да проспие петдесет-шестдесет години и да се събуди без главоболие.

— С какво се хранехте из пътя?

— С нектар и амброзия.

— Храна за три хиляди години? Къде беше струпана?

— В яйцето. Вижте там има два сребърни съда. Май че е останало малко амброзия в единия.

(Химиците се развълнуваха. Предвкусваха нови открития.)

— А как живеехте с такова нищожно количество храна?

— Когато боговете нахранят някой смъртен с нектар и амброзия, той става безсмъртен и не огладнява със столетия. На мен ми се случи да ям не повече от седем-осем пъти.

— И вие сега сте безсмъртен?

— За съжаление истинско безсмъртие няма. Всичко е относително. Щом даже боговете се бояха от края си, то значи, че безсмъртието е в същност една дължина на живота, необхватна за краткотрайните човешки умове. Ако някой живее седем хиляди години, то той ще се стори безсмъртен на онзи, който живее седемдесет години.

— Господин Одисей, ние отлагахме, но след като се уверихме в безмерната ви схватливост, време е да ви кажем, че вашите богове не съществуват.

— Подозирах го. Но се преструвах, за да не ги обидя, ако случайно са живи. Жалко за Атина. За Гръмовежца не жалия, не понасям тирани, но Атина беше най-умното и красиво същество, обитавало Земята.

— Вие твърдите, че наистина боговете са съществували?

— Ха! Че нали съм ги виждал! Или мислите, че сам бих могъл да си построя изригващо дим яйце и да полетя за собствено удоволствие.

— А защо никой от боговете не тръгна към Мойра!

— Бяха твърде тежки и едри. За тях би било нужно огромно яйце и цял океан от пламтящ дим, а боговете вече бяха загубили част от силата си и не можеха да ги сътворят. И по какъв начин ли е настъпил

краят им? Дали ги е споходила старост, раздор, или се е родил по-силният от Зевс и го е свалил? Кой царува сега на Олимп?

Последва смях. На Одисей съобщиха, че богове въобще няма. Това страшно го развесели:

— Ха-ха-ха! Значи боговете се самоизтребиха, а хората останаха! Тъй им се пада! Бяха дошли кой знае откъде, играеха си с нас като с дървени фигурки, разпореждаха се със Земята, като че ли е тяхна! Ехей! Боговете измряха, а Одисей остана! Струваше си да блуждая три хиляди години, за да науча такава новина.

Но поискаха да го убедят, че боговете са измислица, че изобщо не са съществували. Одисей се нацупи:

— Да не се надлъгваме! Нали не сме врагове?! Богове имаше. Или поне такива ни изглеждаха. Ако вие сега с всичката си мощ, с летателните машини, които ми показахте, с гръмовете, с които можете да поразите която и да е част на земята, с хилядите други чудеса, които владеете, се появите пред някои варвари (вие твърдите, че по земята още има такива), то те няма ли да ви сметнат за богове? Или ако изчезнете, няма ли да съществуват векове след това легенди за вас? Боговете се погубиха благодарение на своите разногласия. И по-добре. — И изведнъж разтревожен, Одисей запитва: — А вие, вие, хората, които сега сте могъщи като богове, вие живеете ли в съгласие, в мир?

Казаха му, че за съжаление хората не живеят чак дотам в съгласие.

Одисей помръкна:

— А аз мислех, че като нямате богове, сте поумнели. Та вие можете да се самоизтребите, както се изтребиха боговете!

Разпитвачите някак виновно потвърдиха и добавиха, че изследванията върху неговия космически кораб дават основание да се смятат облаците прах за останки от Мойра, разрушена от собствените си обитатели.

— Мойра ковеше съдбините на Земята, а стана на прах. Ако смятате и вие да постъпите като боговете, предупредете ме. Имам дим за още около двеста години. Ще излетя и ще си потърся някоя спокойна планета, макар че до болка ми е мила Земята. Нямам намерение да умирам, защото не съм бог. Аз съм Одисей!

Увериха го, че поне за сега тая опасност е ограничена и го попитаха какво желае да прави, след като свърши карантинният му

период и след като разкаже всичко, което знае, на учените.

— Аз съм цар на Итака. Ще си царувам.

Обясниха му деликатно, че това едва ли е възможно.

— Е, не държа чак толкова да съм цар — отвърна Одисей. — Достатъчно ми е, че съм жив и свободен. Защото когато разговарях със сянката на Ахил, той ми призна, че е по-добре да си орач на земята, отколкото скръбно да властвуваш над мъртви. Ще попътувам, ще си харесам някой хубав кът, а някъде там, по далечните брегове, може би още ме чака моята вярна Пенелопа и... какво повече е нужно на Одисей?

И Одисей поиска хора, сечива и дървен материал, за да си построи кораб за нови пътешествия. Бяха го осведомили, че освен Европа, Азия и Африка, съществуват и други континенти.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.